

# Строк дії договору про COVID-закупівлю

Україна відмітила сумну річницю загальнонаціонального карантину у зв'язку з пандемією коронавірусної хвороби (COVID-19), однак до перемоги над пандемією ще далеко. Тож актуальним залишається питання, *на який строк правомірно укласти договір про закупівлю товарів, робіт чи послуг, необхідних для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19) на території України (далі — договір про COVID-закупівлю)?*

Для початку нагадаємо, що договір про COVID-закупівлю укладається відповідно до Порядку проведення закупівель товарів, робіт і послуг, необхідних для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19) на території України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2020 № 225 (з наступними змінами та доповненнями, далі — Порядок № 225 та Постанова № 225 відповідно).

**Зверніть увагу:** станом на червень 2021 року як Порядок № 225, так і пункт 3-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон про закупівлі), який виключає COVID-закупівлі зі сфери дії цього Закону, носять безстроковий характер, тобто *діятимуть, доки не буде прийнято рішення про визнання їх такими, що втратили чинність.*

**Порядок № 225 застосовують лише замовники публічних закупівель** (у розумінні Закону про закупівлі), причому лише за умови, що саме замовник є платником за договором про COVID-закупівлю. Якщо платником за договором є третя особа (наприклад, благодійний фонд чи громадська організація), то такий договір носить виключно цивільно-правовий характер і укладається без урахування як Закону про закупівлі, так і Порядку № 225.

Предмет договору про COVID-закупівлю мають становити товари, роботи чи послуги, які одночасно відповідають двом умовам:

- 1) містяться в Переліку, що є додатком до Постанови № 225;
- 2) заплановані замовником НЕ для забезпечення поточних потреб, а саме для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19) на території України. На цю обставину звертало уваги ще Мінекономіки у листі від [25.03.2020 № 3304-04/20656-06](#) «Щодо порядку закупівель у зв'язку із COVID-19». Якщо певний замовник закуповує товари з Переліку, затвердженого Постановою № 225, для своєї звичайної діяльності, не пов'язаної з протидією коронавірусній хворобі (*наприклад, закупівля повідон-йоду для травм пункту, закупівля шприців для кардіоцентру чи закупівля гумових чобіт для підрозділів рибоохорони*), то про застосування Порядку № 225 в принципі йтися не може — така закупівля здійснюється за загальними правилами,

встановленими Законом про закупівлі. Цей аспект важливий щодо визначення початку строку дії договору про COVID-закупівлю: не раніше залучення замовника до протидії COVID-19.

Ще один важливий аспект: відповідно до пункту 5 Порядку № 225 **планування закупівель здійснюється замовником на підставі наявної потреби у закупівлі товарів, робіт і послуг**. Перш ніж здійснювати закупівлі за правилами, встановленими Порядком № 225, замовнику слід подбати про належне обґрунтування підстав та потреби у здійсненні такої закупівлі.

**Зверніть увагу:** за змістом пункту 3-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону про закупівлі дія цього Закону не поширюється лише на ті випадки COVID-закупівель, що здійснюються відповідно до Порядку № 225 та згідно з номенклатурою в Переліку, що затверджений Постановою № 225.

Тобто, якщо закупівля здійснюється з порушенням Постанови № 225 (наприклад, замовник, що не має права на таку закупівлю, чи за відсутності потреби у здійсненні такої закупівлі, чи закупівля товару не з Переліку, затвердженого постановою № 225, тощо), то це вже не COVID-закупівля, а придбання товарів, робіт і послуг до / без проведення процедур закупівель / спрощених закупівель відповідно до вимог Закону. І за таке придбання згідно з частиною 3 статті 164<sup>14</sup> КУпАП передбачено накладення штрафу на службових (посадових), уповноважених осіб замовника від 1 500 до 3 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (25 500 — 51 000 грн).

Як проводити закупівлі з ознакою COVID-19 читайте на порталі [RADNUK.COM.UA](https://radnuk.com.ua) у статті [«Алгоритм проведення закупівель COVID-19»](#).

**Закон про закупівлі та Порядок № 225 НЕ містять жодних застережень щодо строку дії договору про COVID-закупівлю.** З урахуванням того, що на COVID-закупівлі не поширюється дія Закону про закупівлі, зазначене означає, що строк дії договору про COVID-закупівлі регламентується цивільним, господарським та бюджетним законодавством.

Таким чином, **строк дії договору про COVID-закупівлю визначається сторонами на власний розсуд**. При цьому замовники, залежно від свого організаційно-правового статусу та джерела фінансування, повинні враховувати вимоги бюджетного законодавства — в частині заборони взяття бюджетних зобов'язань без відповідних бюджетних асигнувань чи з перевищенням повноважень, а також вимоги статей 75, 89 Господарського кодексу України — в частині здійснення видатків та спрямування коштів для виконання своїх функцій відповідно до фінансового плану суб'єктами господарювання державного сектору економіки.

До речі, **у договорах про COVID-закупівлі допускається зворотна дія у часі**, однак не раніше початку дії самого Порядку № 225 чи відповідних змін до Переліку, затвердженого Постановою № 225 (залежно від конкретного предмета договору), а також не раніше залучення самого замовника до протидії COVID-19.

Детальніше читайте на порталі [RADNUK.COM.UA](https://radnuk.com.ua) у статті «[Стаття 631 ЦКУ в закупівлі з ознакою COVID-19](#)».

Підкреслимо, що строк дії договору про COVID-закупівлю не прив'язаний до періоду загальнонаціонального карантину — просто тому, що ніде в законодавстві не вказано, що COVID-закупівля — це закупівля на час карантину.

Припинення дії Порядку № 225, так само як і припинення загальнонаціонального карантину, не стане підставою для автоматичного припинення дії раніше укладених договорів про COVID-закупівлю, адже відповідно до статті 629 ЦК України договір є обов'язковим для виконання сторонами, а відповідно до частини 3 статті 5 ЦК України акти законодавства не мають зворотної дії у часі: якщо цивільні відносини виникли раніше і регулювалися актом цивільного законодавства, який втратив чинність, новий акт цивільного законодавства застосовується до прав та обов'язків, що виникли з моменту набрання ним чинності.

## Висновок

Договори про COVID-закупівлю, укладені під час дії Порядку № 225, залишатимуться чинними до завершення строку їх дії та підлягають виконанню сторонами в повному обсязі і в тому випадку, якщо під час строку дії відповідного договору пункт 3-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону про закупівлі чи Порядок № 225 буде визнано такими, що втратили чинність, або ж предмет відповідного договору про COVID-закупівлю буде виключено з Переліку, затвердженого Постановою № 225.

Більше нюансів укладення, розірвання, внесення змін тощо читайте на порталі [RADNUK.COM.UA](https://radnuk.com.ua) в розділі «[Договір про закупівлю](#)».

НОВИНИ | СТАТТІ | ІНСТРУМЕНТИ | ПИТАННЯ ВІДПОВІДІ | НАВЧАННЯ | ТЕНДЕРНИЙ СУПРОВІД | БЮДЖЕТНА БУХГАЛТЕРІЯ

| ЗАМОВНИКАМ                              | УЧАСНИКАМ                                 | ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ                           | ПРАВОВА БАЗА                         | ЖУРНАЛИ                                 | КНИГИ                           | АВТОРИ |
|---|---|---|--------------------------------------|---|---------------------------------|--------|
| COVID-19                                | 24 години                                 | Технічна реалізація ProZorro для замовників | Строки в публічних закупівлях        | Електрична енергія                      | Переговорна процедура закупівлі |        |
| Аномально низька ціна                   | <b>Договір про закупівлю</b>              | Допорогова / спрощена закупівля             | Звітування у закупівлях              | Контроль та відповідальність закупівель |                                 |        |
| Моніторинг закупівель                   | Конкурентні процедури                     | Планування закупівель                       | Поради учасникам закупівель          | Практика оскарження закупівель          |                                 |        |
| Розпорядникам та одержувачам закупівель | Судова практика закупівель для замовників | Тендерна документація                       | Тендерний комітет/уповноважена особа |   |                                 |        |